

A szegedi görögök kulturális tevékenysége

Készítette: Lakatos Andrea
LAALAB.SZE
III. évf., levelező tag., rendezvényszervező szakirány

JGYTF. Közművelődési Tanszék

2005.

Tartalomjegyzék

1

Bevezetés	3
Szeged nemzetiségi egyesületei, kisebbségi önkormányzatai	5
A szegedi görögök	7
Összegzés	111
Szakirodalmi Jegyzék	13

Bevezetés

Magyarország területén az államalapítás óta több nemzetiség élt együtt. Ez az etnikai sokszínűség a 18. század végéig nem okozott társadalmi feszültségeket.

A felvilágosodás korát a nemzeti öntudatra ébredés, a történeti múlt iránti érdeklődés jellemezte. A 18. század végén indultak azok a nemzeti újjászületési mozgalmak, amelyek elsősorban az irodalmi nyelvek megteremtését, terjesztését, hivatalossá tételét tűzték ki célul a kisebbség lakta területeken, a magyar háttérbe szorításával. Az ebből fakadó ellentétek az 1840-es években voltak a legerősebbek. A magyar nemzeti hagyományok ápolása, a magyar nemzeti kultúra eszménye, valamint a magyar nyelv államnyelvvé tétele volt a konfliktusok forrása, oka pedig a nacionalizmus.

„A nacionalizmus tulajdonképpen reakció. Azoknak a népeknek a reakciója, amelyek kulturálisan, vagy más módon, de hátrányos helyzetűnek tartják, vagy annak érzik magukat.... Vélt vagy valós sérelmek elszenvedése a nacionalizmust hívja segítségül – konfliktust eredményezhetnek.”¹

A nyelvi követeléseket kulturális, gazdasági, politikai igények megfogalmazása követte. 1848/49-ben, majd 1861-ben területi autonómiai igényekkel léptek fel a szerb, a román és a szlovák nemzetiségi mozgalmak vezetői. Az 1867-ben Ausztriával létrejött kiegyezés biztosította az ország területének megtartását, de ennek az ára a függetlenség feladása volt. Az 1868-as nemzetiségi és népoktatási törvény biztosította a kisebbségi nyelvek használatát az iskolákban, ami pozitív változást jelentett a kormány nemzetiségi politikájában.

Az I. világháborút lezáró trianoni békeszerződés Magyarország területét 282000 km²-ről 93000 km²-re, harmadára csökkentette. Lakóinak száma 18,2 milliőről 7,6 millióra, a korábbi 43%-ára redukálódott. Az elcsatolt területeken élő 10,6 millió fő közül 3,2 millió magyar nemzetiségű lakos rekedt az ország határain kívül: Erdélyben 1,6 milliónyian, Szlovákiában és Kárpátalján 1 milliónyian, Jugoszláviában 500 ezren, Burgenlandban 70 ezren.

1920-ban a nemzetiségek aránya 7% volt országunkban. Az egyetlen jelentős nemzetiségi csoport a német volt, 500 ezer fős létszámmal. A szlovákok 100 ezren, a

---

¹ Gombos József, Kiss Mária Rita [szerk.]: A kisebbségekből álló társadalom konfliktusai. Szeged, JGYTF és Soros Alapítvány, Szeged. 1997. 70. o.

többi nemzetiség néhány tízezres lélekszámban élt hazánkban, fokozatos számbeli csökkenést mutatva.

A II. világháborút követően feltűnően visszaesett a nemzetiségi kisebbségekhez tartozók, illetve magukat annak vallók száma. A kollektív felelősség elve alapján a magyarországi német lakosság nagy részét áttelepítették Németországba, más részét munkatáborokba hurcolták a Szovjetunióba. 1946-ban a csehszlovák kormány megállapodást kötött a magyar kormánnyal lakosságcseréről, melynek kapcsán kb. 73 ezer magyarországi szlovák költözött át Csehszlovákiába, onnan pedig 115 ezer felvidéki magyar Magyarországra.²

A rendszerváltás lehetővé tette a nemzetiségi nyelvek és kultúrák, a kisebbségi identitás felértékelődését. Az 1990. évi XL törvény 68. paragrafusa szerint a Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának, államalkotó tényezők. Nemzeti kisebbségen olyan magyarországi autochton népcsoportot értünk, melyek a Magyar Köztársaság polgárai, de más nyelv ill. kulturális nemzethez tartoznak, ezáltal kettős az identitástudatuk. Magyarország alkotmánya garantálja a kisebbségek számára a kollektív részvételt a közéletben, amit helyi és országos önkormányzatok alakításával valósítanak meg. Jogukban áll kultúrájukat ápolni, anyanyelvüket használni, anyanyelvükön részt venni az oktatásban.

1990-ben létrehozták a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalt, amely országos hatáskörrel rendelkező, önálló állami szervként működik. Feladata a nemzeti és etnikai kisebbségekkel kapcsolatos állami feladatok ellátása: előkészíti a kormány kisebbségekkel kapcsolatos döntéseit, összehangolja a feladatok végrehajtását, kapcsolatot tart a kisebbségi önkormányzatokkal, kapcsolatot ápol a kisebbségek anyaországával, nemzetközi szervezetekkel, intézményekkel stb.³

Magyarországon ma 13 kisebbség honos: a bolgár, a cigány, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán. Területileg szétszórta helyezkednek el, többnyire a magyar lakossággal keveredve. A területi szétszórtságuk, az iparosodás, a városiasodás is hozzájárult ahhoz, hogy integrálódtak az ország társadalmi, kulturális, gazdasági szerkezetébe.⁴

---

² Vö.: Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris Kiadó. Budapest, 2005. 147-149. o.

³ www.Magyarország.hu/orszaginfo/tarsadalom/nemzetiesetnikaicsoportok/html

⁴ Vö.: www.lib.jgytf.u-szeged.hu/adatbazisok/nemzetiseg.html (2005. 07. 15.)

A dolgozat célja a szegedi görög nemzeti kisebbség kulturális tevékenységének bemutatása a kultúra összetevőin keresztül. A görög kulturális egyesület működésének, mindennapi tevékenységének ismertetése.

Szeged nemzetiségi egyesületei, kisebbségi önkormányzatai

Az 1970-es években az etnikai reneszánsz újból teret nyert az asszimilációval ellentétes tendenciaként. Azóta folyamatosan növekszik az „etnikumok karakterének megőrzésére, fenntartására irányuló tudatos törekvés, szervezett tevékenység.”⁵ Az etnikai identitás fennmaradásának alapvető feltétele volt a kisebbségek civil szervezeteinek a kiépülése. A 70-80-as évek kedvező feltételei között megindultak a csoportképző folyamatok. 1975-től szlovák, 1977-től lengyel és délszláv, 1982-től román, majd 1984-től orosz, 1987-től német szervezetek kezdték meg működésüket Szegeden. A Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete 1982 óta létezik, Csongrád Megyei Helyi Szervezete 1995-ben alakult.

A rendszerváltás lehetővé tette a nemzetiségi nyelvek és kultúrák, a kisebbségi identitás felértékelődését, elindult egy folyamat, ami még nem zárult le:

„A kettős kötődés hivatalos és társadalmi elismerése új keletű. A kisebbségekhez tartozók saját identitás vállalása ezért csak lassan kibontakozó folyamatban létezik.”⁶

Az 1990-es népszámláláskor Szeged lakosságának 1,1-1,3%-a vallotta magát nem magyar nemzetiségűnek: 1904-en nem magyar anyanyelvűnek, 2253-an nem magyar nemzetiségűnek. A KSH népszámlálási adatai szerint 1997-ben Szeged népességének 3%-a, 5000 fő sorolható a nem magyar etnikumhoz.

Az etnikumok vitalitása szempontjából a fő kérdésnek azonban nem a népességszámukat, hanem túlélő képességüket tekintik:

„mennyire képesek etnokulturális–nyelvi sajátosságaikat megőrizve biztosítani fennmaradásukat, más szóval mekkora a helyi közösségek vitalitása.”⁷

---

⁵Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről. 14. o.

⁶ Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről. 2. o.

⁷ Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről. 9-10. o.

A vitalitás három legfontosabb elemének a népességszámot, a populáció biológiai reprodukcióra való képességét és a populációt gyarapító külső forrásokat, valamint az identitás fenntartására irányuló tudatosságot és szervezettséget tartják.

Az előzőekben említett egyesületekről összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy céljuk a nemzetiségek nyelvének, kultúrájának és hagyományainak ápolása volt. Problémáik is hasonlóak voltak: nem rendelkeztek egyesületi székhellyel, a működésükhöz szükséges anyagi fedezettel. Mostoha körülmények között tevékenykedtek, tagdíjából próbálták fedezni költségeiket. Ez csak a túlélésre volt elegendő. Állami, önkormányzati támogatást ezek az egyesületek nem kaptak.⁸

Az 1980-as évekre a nyelvtudás jelentőségének növekedésével a kétnyelvűség, a különböző kultúrák cseréjét megkönnyítő nyitott identitás általánosan elfogadott értékévé vált. A rendszerváltás során új lehetőségek teremtődtek. Az egyesülési törvény megszületése biztosította a civil szféra megerősödését.⁹

Az 1990. évi XL törvény garantálja a kisebbségek számára a kollektív részvételt a közéletben, amit helyi és országos önkormányzatok alakításával valósítottak meg. A szegeden megalakult kisebbségi önkormányzatok rendszeres működése komoly akadályokba ütközött. A legégetőbb problémát a székhely hiánya, valamint az anyagi támogatás hiánya jelentette. Fennállt a veszély, hogy a kitűzött célok megvalósíthatatlanná válnak. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy a megalakult kisebbségi önkormányzatok nem tudják felvállalni a kisebbségi oktatást és a kultúrák közvetítés feladatait, ezeket kulturális szervezeteknek kell megvalósítaniuk. 1996-ban létrejött a Szegedi Nemzetiségi Önkormányzatok Társulása: a görög, a lengyel, a német, a szlovák, az ukrán és az örmény kisebbségi önkormányzatok összefogásával.

A következő fordulópontra a kialakult helyzetben akkor következett be, amikor a városi önkormányzat épületet biztosított a kisebbségi önkormányzatok székhelyének, 1998-ban az Osztrovszky utca 6 szám alatt. Az épületre használati jogot jegyeztek be a Társulás önkormányzatai számára, egyenlő arányban.

2000-ben a város nemzetiségi egyesületeinek és kisebbségi önkormányzatainak kezdeményezésére megalakult a Nemzetiségi Szövetség. Tagjai: a görög, a lengyel, a német, a szlovák, az ukrán, a szerb és a horvát önkormányzatok. A fenti két szervezet megalakulása a nemzeti kisebbségek szervezettségét, az együttműködés hatékonyságát

---

⁸ Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről 4-9. o.

⁹ Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről. 14-16. o.

növelte, hozzájárult az identitás fenntartására irányuló tudatosság növeléséhez. A nemzetiségek kulturális szervezetei a kisebbségi önkormányzatokhoz kapcsolódva folytatták működésüket.

A szegedi görögök

Szegeden a görögök nagyobb számban 1712-től vannak jelen. Miután a várost szabad királyi várossá nyilvánították, több görög kereskedő telepedett le a vízi szállítás útvonalába eső Tisza parti városban.. A görög kereskedők elsősorban a mai Maros utca és Kálmány utca környékén laktak. Itt görögkeleti templomuk is volt, ami az 1879-es árvíz után megsemmisült.

1948-1949-ben a görög polgárháborúból kimenekített 3000 gyermek, 6000 sebesült és politikai emigráns került Magyarországra. A 60-as évek elejére számuk jelentősen csökkent, elsősorban a családegyesítések általi mozgások miatt. A 2001-es népszámlálási adatok szerint 2509-en vallották magukat görögnek, 1921 fő görög anyanyelvűnek. A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal a magyarországi görögök számát 4000 főre becsüli. A legtöbben közülük Budapesten élnek, nagyobb számban fordulnak elő Pécsen, Miskolcon, Sopronban, Tatabányán és Beloianisz görög községben. Néhány család elszigetelten élt egyéb településeken, sokan közülük beleolvadtak a magyarságba.¹⁰

A Magyarországon élő görögök több szempontból is különlegesebbek a többi nemzeti kisebbséghez képest. Noha elismert kisebbség, mégsem tesz eleget a „száz évnél régebben itt élő népcsoport” kritériumának. Az elismertség Antall József miniszterelnöknek és a jogalkotók méltányos hozzáállásának köszönhető. A hivatalos indoklás alapján a mai magyarországi görögséget az első diaszpóra „jogutódjának” kell tekinteni.¹¹

1982-ben alakult meg a Magyarországi Görögök kulturális Egyesülete, melynek Csongrád Megyei Szervezete 1995. 06. 16-tól működik. Ideiglenes székhelye a Tábor u. 7/b alatt volt. A szervezet elnöke Ungi Ferencné Papadopulo Fotini asszony volt. Aelnöke Purosz Alexandrosz, pénztáros Kiss Vincéné. A kulturális egyesület célja:

- a Csongrád megyei görögök egységbe tömörítése, aktivizálása, bevonása a közösség, illetve az Egyesület munkájába.

¹⁰ Szidiropulosz Archimedesz: Ithaka partjai (A kisebbségi lét dimenziói) Eötvös Kiadó. Budapest, 1990. 49. o.

¹¹ <http://www.greekcafe.net/news.php?news=351> (2005. 11. 17)

- A nemzeti és kulturális identitásuk megőrzése és megerősítése, jogaik és érdekeik védelme és képviselése.
- A görög nyelv továbbművelésének és oktatásának megszervezése.
- Az anyaországhoz fűződő kapcsolatok ápolása és további fejlesztése.
- A sokoldalú magyar-görög kapcsolatok fejlesztésében való aktív részvétel, görög és magyar állami, egyházi önkormányzati és egyéb társadalmi intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés.
- A külföldön élő görögöket összefogó szervezetekben való részvétel.¹²

1998-tól az egyesület székhelye átkerült a Nemzetiségek Házába. A szegedi görögök kulturális egyesületének 1998 óta Purosz Alexandrosz az elnöke. 36 éves, nyelvtanítással, fordítással, idegenvezetéssel foglalkozik. Szülei mindketten görögök, emigránsként, kicsi gyerekeként kerültek Magyarországra.

Alexandrosz a kulturális egyesületet társadalmi munkába irányítja. Az egyesület elnökségének tagjai: Ungi Ferencné és Hagya Tiborné. Mindketten görög anyától születtek, ők szervezik Alexandrosszal együtt az egyesület programjait. A szegedi görögök kulturális egyesületének 35 görög nemzetiségű tagja van. Az egyesületnek az lehet tagja, aki görögnek tartja magát, vérségi kötődéssel utódokon keresztül is szaporodik a taglétszám. A görög kulturális egyesület egy görög baráti kört hozott létre, pártoló tagokként csatlakoztak hozzájuk azok, akiket vonz a görög kultúra.

Az egyesület a működéséhez szükséges anyagi eszközeit három forrásból teremti elő: a várostól kapott támogatásból, ami nem számottevő, Belügy Minisztériumi támogatásból, ami országos szinten egyformán jár az ilyen típusú egyesületeknek és pályázatokból. Ez az utóbbi forrás az, ami lehetővé teszi a színvonalas működést. A görög kulturális egyesület „nagy pályázónak” számít szegedi és országos viszonylatban egyaránt.

A Nemzetiségi törvény megszületése után létrehozták a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványt (MNEKK). A Közalapítvány 2005. évi költségvetési támogatása 489 millió forint. Ebből 205 millió Ft-ot célpályázati támogatásként, 234 millió Ft-ot lapkiadásra, a fennmaradó összeget egyéb költségekre irányozták elő. Abban egyetértettünk Purosz Alexandrosszal, hogy ez a nemzeti kisebbségek kulturális tevékenységére felhasználva jelentős összegnek számít.

---

¹² Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről 18. o

Célpályázatokat az alábbi témakörökben lehetett beadni 2005-ben:

- anyanyelvű, népismereti gyermek- és ifjúsági táborok,
- anyanyelvű kulturális és hitéleti programok,
- tudományos rendezvények,
- közéleti szakemberképzés,
- regionális és helyi anyanyelvű média,
- közgyűjtemények anyanyelvű állományának gyarapítása
- anyanyelvű / kétnyelvű kiadói tevékenység,
- anyanyelvű színházi tevékenység,
- középiskolai, felsőoktatási, alkotói ösztöndíjak,
- sajtó támogatások.¹³

A görögök kulturális egyesülete a fenti témákból több pályázatot nyert el az évek során. Purosz Alexandrosz a legfontosabbak között említette azt, hogy a kulturális egyesület honlapját¹⁴ is ilyen forrásból hozták létre. Ez a honlap kétnyelvűsége mellett egyedülálló abból a szempontból, hogy a magyar-görög-magyar szótár mellett egy nyelvű szótárakat (általános, értelmező, szakszótárak, tájszótárak), kétnyelvűeket és többnyelvűeket is tartalmaz. A szótárak mellett három szinten található nyelvleckék is a honlapon. Alexandrosz a nyelvoktatást tartja az egyik legfontosabb feladatnak a nemzetiségi kultúrák megőrzésében, átörökítésében. A szegedi görög kisebbségre jellemző, hogy nagyon fontosnak tartják a görög nyelv beszélését, használatát, gyermekeiket ezért intenzíven taníttatják új görög nyelvre. A nyelvórákat Purosz Alexandrosz tartja gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. A nyelvtanfolyamok bárki számára elérhetőek, heti több alkalommal, ingyenesen (!), a Nemzetiségek Házában. Ez az „ingyenesség” szintén a pályázatokon nyert támogatásnak köszönhető és az egyéb kulturális programokra is igaz!

Szegeden, a Tábor utcában található a Nemzetiségi Könyvtár. Az egyesület a könyvtár görög nyelvű állományát rendszeresen gyarapítja. Pályázati forrásból 20 szótárt vásároltak, görög nyelvű újságot járatnak. Rendszeresen vásárolják az Országos Görög Önkormányzat által kiadott görög és kétnyelvű könyveket.

Kulturális rendezvényeiket gyakran színesítik a görög gasztronómia bemutatásával. Szervezésükben görög gasztronómiai tanfolyam is volt a városban. Jó a kapcsolatuk

---

¹³ <http://web.axelero.hu/mnekk> (2005. 11. 20.)

¹⁴ <http://www.szegedigorogok.hu> (2005. 11. 20.)

Szeged egyik görög éttermével (a tulajdonos nem görög), így rendezvényeik látogatói széleskörű ismereteket szerezhetnek a görög konyha ízvilágából.

Az egyik legismertebb állandó rendezvényük a görög táncház. A táncház vezetője, Szeltner László az Iliosz táncegyüttes tagja. Nyár kivételével a táncház kétheti rendszerességgel, szerdánként kerül megrendezésre. A görög táncház szerepe jelentős a városbeli görögbarát kör kialakulásában. Az Iliosz táncegyüttes 1993-ban alakult a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének táncsoportjaként. Görögország tájegységeinek táncait mutatják be, a jellemző népviseletekben. A táncegyüttes Magyarország egyik legjelentősebb nemzetiségi népviseleti ruhatárával rendelkezik. Az Iliosz együttes célja a görög tánc- és zenei kultúra megismertetése és terjesztése. A magyarországi nemzetiségi fesztiválok állandó fellépői, táncaikat a Thalassa illetve a Maskarades zenekarok kíséretében mutatják be. Hazai rendezvényeken kívül külföldi meghívásoknak is eleget tesznek. A külföldi fesztiválokban is kitűnnek, hogy nemcsak az anyaországi, hanem a magyarországi görögök kultúráját is bemutatják.¹⁵

Szeged Város Napján, május 21-én a kulturális kínálatot nemzetiségi programok is színesítik. 2005-ben dr Tóth Rózsa művésztanár „Thassoson jártunk” című kiállítását a Nemzetiségek Házában rendezte meg a görög kulturális egyesület. A Dugonics téri Folklórtalálkozón a görögöket a Maskarades együttes képviselte. Városi populáris zenét, buzuki, laiki zenét játszanak.

Minden évben, februárban a Nemzetiségek Háza megrendezi a Nemzetiségi Bált. Az idei a 6. volt. A Bál Szeged nemzetiségi kisebbségeinek egyik legnagyobb rendezvénye. Ehhez a rendezvényhez több kultúrában népszokások, hiedelmek kapcsolódnak (tél temetés - tavasz várás).

A szegedi görögök hagyományait, szokásaikat ápolják, átörökítik. Ennek egyik formája a gyerekeknek tartott népismereti órák, valamint a görögök nemzeti és mozgalmi ünnepein (február 23, a görög ifjúsági szövetség, az EPON megalakulása, március 25. nemzeti ünnep, szeptember 27. Felszabadítási Front) való részvétel.¹⁶ Az utóbbi a Budapesti ünnepekre való felutazást jelenti. A szegedi 35 fős görög csoport távol él a nagyobb görög közösségektől, ezért ezek a találkozók jelentős szerepet töltenek be a közösség életében. A „gyökerekhez való ragaszkodás” egyik formája volt az a Görögországba szervezett út, melynek során végigjárták azokat a falvakat, ahonnan a szegedi első görög generáció származott.

¹⁵ <http://www.greekcafe.net/news.php?news=6> (2005. 11.18.)

¹⁶ Szidiropulosz Archimedesz: Ithaka partjai (A kisebbségi lét dimenziói) Eötvös Kiadó. Budapest, 1990. 50. o.

A szegedi görög közösség rendszeresen szervez utakat az Országos Görög Önkormányzat tudományos, kulturális, rendezvényeire. Az idei programok között szerepel konferencia a kulturális örökség megőrzéséről „Nemzetiségeinkről a kulturális örökség digitalizált megőrzésében” címmel. Decemberben kisebbségi színházi fesztivált rendeznek Budapesten, ahol fellép a Görög Országos Önkormányzat amatőr színtársulata Aristophanes Plontos című komédiáját mutatják be.

2003 végén az Országos Görög Önkormányzat kutató intézetet alapított Magyarországi Görögök Kutató Intézete néven. Az intézet kutatótevékenysége két fő irányban indult:

1. A görög kereskedők és vállalkozók szerepe a magyarországi polgárosodásban.
2. Az 1946-1949-es polgárháború után Magyarországra érkezett görögök történetének, kultúrájának, nemzeti sajátosságainak kutatása.

Összegzés

1995-ben alakult meg a Magyarországi Görögök kulturális Egyesületének Csongrád Megyei Szervezete. Tíz éves működésük alatt maradéktalanul sikerült megvalósítaniuk céljaikat: a Csongrád megyei görögök egységbe tömörítését, aktivizálását, bevonását a közösség, illetve az egyesület munkájába. A nemzeti és kulturális identitásuk megőrzését és megerősítését elősegíti az egyesület, jogaik és érdekeik védelmét és képviselését is ellátják. Megszervezték a görög nyelv oktatását, elősegítik a görög nyelv továbbművelését a Nemzetiségi Könyvtár görög nyelvű állományának bővítésével, valamint görög nyelvű folyóiratok elérhetőségének biztosításával. Színes kulturális programjaikkal gazdagítják a város kulturális életét. Ápolják és továbbfejlesztik az anyaországhoz fűződő kapcsolataikat.

A 35 fős szegedi görög nemzeti kisebbség mindent megtesz azért, hogy vitalitásukat megőrizze. Mindezt teszik úgy, hogy maximálisan kihasználják a populációt gyarapító külső forrásokat, valamint az identitás fenntartására irányuló tudatosságuk és szervezettségük is példaértékű. Munkájukat nagymértékben segíti a szegedi Görög Kisebbségi Önkormányzat, valamint a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete.

A szegedi görögök kulturális egyesülete 35 fős tagságot tudhat a soraiban, ahol a 35 görög mellett jelentős számú pártoló tagot találhatunk. Ők elsősorban a kulturális rendezvényeiket látogatók közé tartoznak. Az egyesület által rendszeres szervezett programok közül a legnépszerűbbek a táncházak és a nyelvórák. Rendezvényeik

helyszíne legtöbbször a Nemzetiségek Háza, de jó kapcsolatot ápolnak a város több kulturális intézményével is (JATE Klub, Bartók Béla Művelődési Ház, Ifjúsági Ház, stb.)

Egyesületük működését, fenntartását különböző forrásokból biztosítják, melyek közül a legjelentősebbek a pályázatokon elnyert összegek. Az egyesület vezetése társadalmi munkában látja el feladatait, nincs fő állású munkatársuk. A pályázati beszámolók, elszámolások ezért jelentős terhet rónak vállukra.

Puroszt Alexandrosz, az egyesület elnöke kultúra közvetítő tevékenységeik közül a legjelentősebbnek a görög nyelv oktatását tartja, azt kiemelve, hogy a szegedi görög szülők felismerték ennek jelentőségét, intenzíven taníttatják gyermekeiket az új görög nyelvre. Igaz ez azokra a szülőkre is, akik maguk nem beszélnek görögül. A nyelvoktatás három szinten, heti háromszori alkalommal, ingyenesen történik.

Kiemelném– ami nemcsak a görögök rendezvényeire, hanem a Nemzetiségek Házának programjaira is vonatkozik az ingyenesen látogatható rendezvényeket, a kétnyelvűséget, a nyitottságot. Manapság, amikor a kultúrára kevés pénz jut (nemcsak országos szinten, hanem a családi kasszákból is), nagy jelentőségűnek tartom az ilyen irányú törekvéseket. Úgy gondolom, ezáltal lehetőség teremődik arra, hogy gyermekeink szabadidős tevékenységét ne a plázákban való időtöltés jelentse, hanem lehetőségük legyen értékeket átadó, hagyományokat őrző, a kultúrák sokszínűségét bemutató programok közül válogatni. Fontos, hogy megismerkedjenek országunk nemzetiségi kisebbségeinek kultúráival, nyitottá, a másságot elfogadóvá váljanak.

„A hagyományok nem múlnak el nyomtalanul, s nem cserélhetők le sem nagyszabású tanítás, sem nagyszabású társadalmi átrendezés útján. Az egység, a homogenitás hagyománya és az erre alapozott látens, íratlan magatartási szabályozók lassan alakulnak át pluriformissá, s lassan érik meg a köztudat is arra, hogy ezt ne zavaró tényezőként, hanem természetes jelenségként értékelje.”¹⁷

Máté-Tóth András

Leendő közművelődési szakemberként fontosnak tartom, hogy a magyarság kultúrája mellett az egyéb szubkultúrák is elfogadottá, ismertté váljanak. A Nemzetiségek Házában működő nemzetiségi szervezetek, a Ház vezetése ezért mindent megtesz. Rendezvényeik hozzájárulnak a város kulturális gazdagságának növeléséhez.

---

¹⁷ Gombos József, Kiss Mária Rita [szerk.]: A kisebbségekből álló társadalom konfliktusai. Szeged JGYTF és Soros Alapítvány, Szeged. 1997. 79. o.

Szakirodalmi Jegyzék

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században.

Osiris Kiadó. Budapest, 2005.

Gombos József, Kiss Mária Rita [szerk.]: A kisebbségekből álló társadalom konfliktusai. Szeged JGYTF és Soros Alapítvány, Szeged. 1997.

Szidiropulosz Archimedesz: Ithaka partjai (A kisebbségi lét dimenziói)

Eötvös Kiadó. Budapest, 1990.

Dr Rátkai Árpád, Farkasné Wéber Zsuzsa, Dr Tóth István: A Szegedi Nyár nemzetiségi napjai '97. Adatok a kisebbségi szervezetekről.

<http://www.lib.jgytf.u-szeged.hu/adatbazisok/nemzetiseg.html> (2005. 07. 15.)

<http://www.greekcafe.net/news.php?news=351> (2005. 11. 17.)

<http://www.szegedigorogok.hu> (2005. 11. 20.)

<http://web.axelero.hu/mnekk> (2005. 11. 20.)